

Keleti Károly, az ember

Előadó: Dr. Nemes Erzsébet



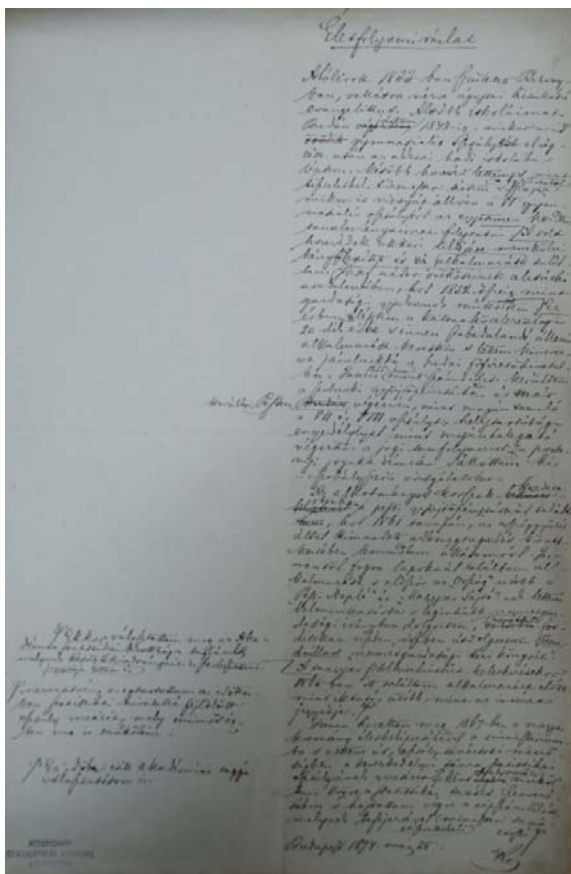
Keleti Károly

Pozsony, 1833. július 18. – Budapest, 1892. május 29.



Ellinger Ede felvétele
1882 körül
(MNM)

Életfolyami vázlat



Keleti Károly Életfolyami vázlata
Budapest, 1874. március 25. (MNL)

Alólirott 1833-ban született Pozsonyban, vallásra nézve ágostai hitvallású evangélikus. Alsóbb iskoláimat Budán jártam 1848-ig, mikor amott gymnasialis osztály elvégzése után az akkori hadi iskolába léptem. Később honvéd lettem, mint tiszteletbeli tűzmester tértem a hadjáratból vissza, a mikor is vizsgát állván a VI. gymnasialis osztályból az egyetemen kezdtem tanulmányaimat folytatni. A volt honvédek akkori üldözése menekülni kényszerített és találtam (alkalmazott) József nádor örökösének alcsúthi uradalmában, hol 1852. őszeig mint gazdasági gyakornok működtem. Ez évben léptem a katonakötelezettségi 20-dik évbe s innen szabadulandó állami alkalmazást kerestem s lettem kinevezve járulnökká a budai főfizetőhivatalhoz. Innen 1855-ben mint számtiszt kerültem a szolnoki gyűjtőpénztárhoz és már korábban Pesten végezvén, mint magántanuló a VII. és VIII. osztályt, helytartósági engedéllyel mint magánhallgató végeztem a jogi tanfolyamot is a pozsonyi jogakadémián s állottam ki a szabályszerű vizsgálatokat. Az alkotmányos korszak kezdete 1860-ban a pesti gyűjtőpénztárnál talált, hol 1861 tavaszán, az országgyűlés által ki... adómegtagadás következtében lemondtam állásomról. Innentől fogva lapoknál találtam alkalmazást s először az „Ország”, utóbb a „Pesti Napló” és „Magyar Sajtó”-nak lettem belmunkatársa s leginkább nemzetgazdasági irányban dolgoztam, onnantul fordítottam részben, részben átdolgoztam Baudrillard Nemzetgazdasági kézi könyvét. A magyar földhitelintézet keletkezésekor 1863-ban itt találtam alkalmazást előbb mint iktató, utóbb, mint az intézet jegyzője. Ekkor választattam meg az Akadémia statisztikai bizottsága tagjának, melynek később jegyzője lettem és kiadványait is szerkesztettem. Innen hivatam meg 1869-ben a magyar kormány életbeléptetésével a minisztériumba s vettem át, osztálytanácsosi minőségben a kereskedelmi tárca statisztikai osztályának vezetését: ekként osztályvezető[ként] működtem közre a Statisztikai tanács szervezetésében s hajtottam végre a népszámlálást, melynek befejezésével tiszteletbeli miniszteri tanácsossá nevezetvén, megtartottam az időközben statisztikai hivatallá fejlődött osztály vezetését, mely minőségben ma is működöm. Ez időben esett akadémiai taggá választásom is.

Budapest, 1874. márc. 25.
Keleti

TANODAI BIZONYÍTVÁNY.

T A N U L Ó				S O R O Z A T			
neve, kora, 's vallása	származása, szülő földje és helye	atyja, gyámja vagy gondnoka, és ennek czíme 's laka.	Év és tanodai osztály, mellyben járt	vallástánból	magyar nyelvből	egyéb tanulmányokból	erkölcsiségből
Klette Károly. 15. év. Ag. Vall.	Magyar Pozson Pozson Vh.	Atyja Károly Főherceg Kari. dok. rajzma- stere. Budai.	1848 Jan. év. ben felvett hó 20-án a kö- ltségi osztály ba szorgalmat. Tan jár, assz. pedig magán- oklaltatott.	Isles.	Isles.	magán vizsgálatban. Isles.	Isles.
				Isles.	Isles.	magán vizsgálatban. Isles.	
				előmenetelt tanusított.			

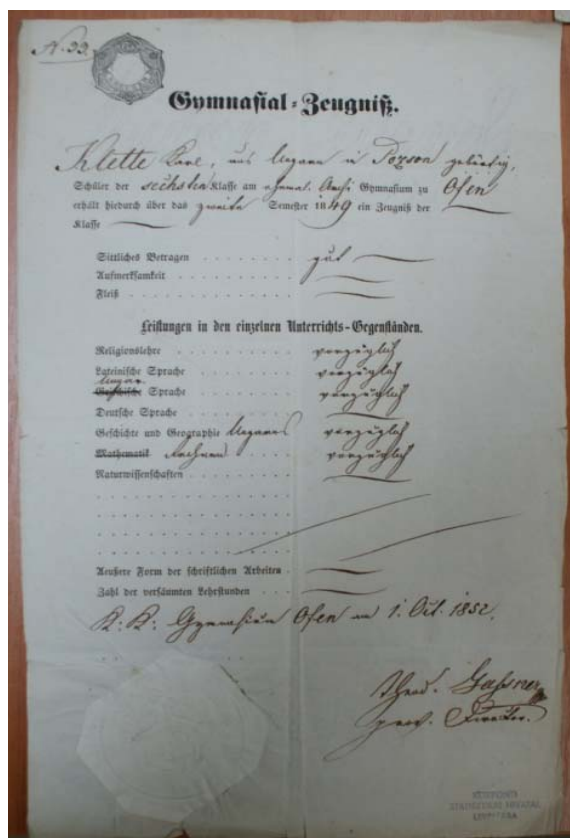
Költ a budai K. G. G. 1849. évi szept. hó 19-én

Vasvágyi Alajos sk.
főgymnasiumigazgató

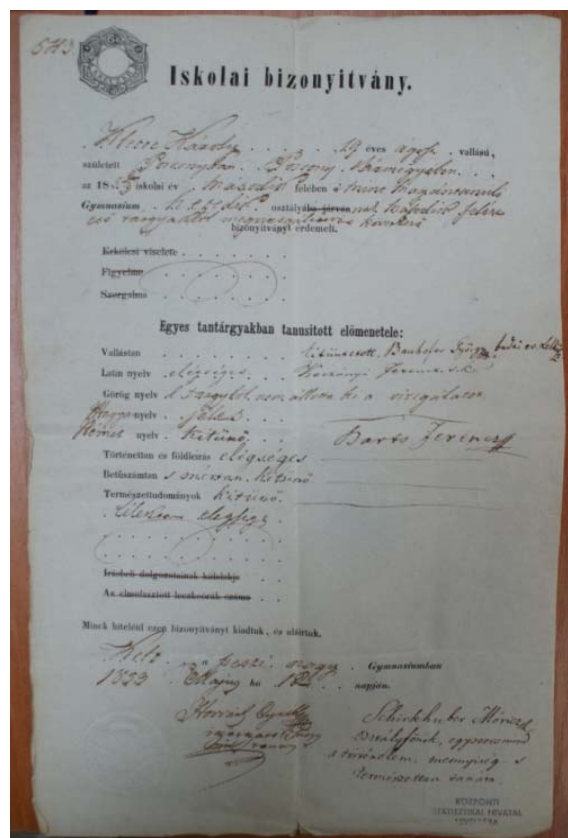
Richter Rudolph
főgymnasiumtanár

KÖZPONTI
STATISZTIKAI HIVATAL
LEVÉLTÁRA

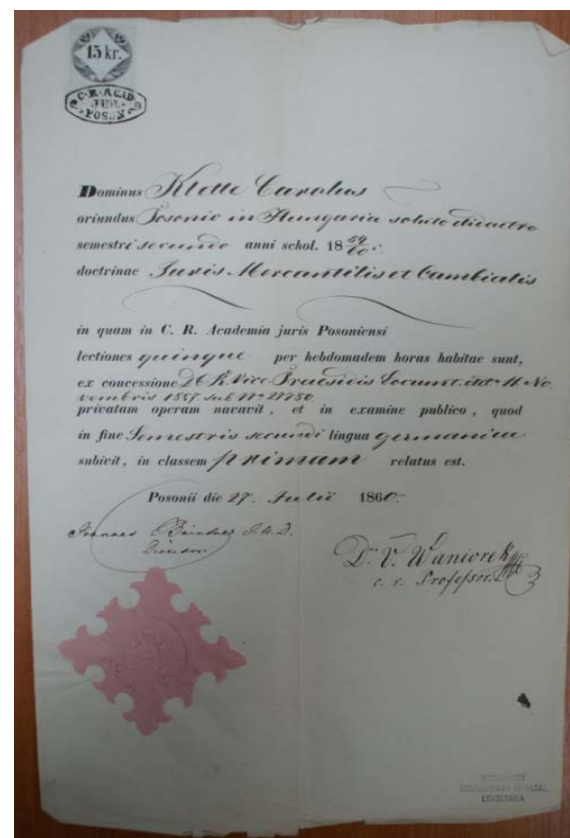
Tanodai bizonyítvány. 1849. szeptember 19.
(MNL)



Iskolai bizonyítvány
Buda, 1852. (MNL)



Iskolai bizonyítvány
Pest, 1853. (MNL)



A Pozsonyi Jogi Akadémia oklevele
1860. (MNL)



POLITIKAI HETILAP.

Magyarok hétéves reggel
szabó - két nagy szem.
Első évfolyam. 1865. 1. szám. Postén, Julius 3.

Évek óta nem történt semmi, mi e hazában oly általános meglepéssel fogadtatott volna, mint azon miniszteri válság, melynek egyes részletei az utolsó hétben tudomásunkra jutottak, és mi lapunkra nézve kedves elöljének tekintjük azt, hogy az előző oly pillanatban jelenhettek meg, midőn az egész nemzet egy érzeményben egyesül. Legyen szabad hozzá tennünk, hogy ezen meglepésselben nincsen semmi, mi egyes személyek iránti rokon, vagy ellenszenvből vinné eredetű.

Bár mik legyenek panaszaink azon férfiak ellen, ki Magyarország irányában a jogvesztés theoriáját felállítá a most a kormányról lépél, mi tiszteljük az erélyt a szavasságot, melyvel saját nézeteibe ragaszkodik, és természetesen fogjuk találni, ha azon férfiak, kiknek kormánya alatt az alkotmányos és a birodalom létszámát részben megkezdett, a kegyelet tárgya marad, s neve, mely négy éven át az alkotmányt ugyanazonosított azon népek között, kik benne szabadságuk egyik megalapítóját látják, esztül is tisztelhet tartatik.

Nem a személyeknek, hanem a rendszernek változása az, mit évek óta ohajtunk, s ha Schmerling lovagnak lépése hazánkban meglepéssel fogadtatott, ennek oka csak abban kereshető, mert azt a kormány által eddig követett irány elhagyásának biztos jelét tekintjük, a most egy voltunk s vagyunk meggyőződve, hogy hazánk s a birodalom között támadt nehézségeknek békés kiegyenlítése, mely a birodalom s hazánk jóllétének feltétele, mind addig lehetetlen, míg azon elvek, melyekhez ő annyira ragaszkodott, azon ut, melyet oly következetesen követett, nem hagyunk el.

Nem bizonyosabb semmi, mint hogy a népek s államok fejlődésében szakadatlan folytonosságot találunk. Nincsen senki, ki ezt az elmélet mezején tagadná, s a tapasztalás mutatja, hogy népek legnagyobb eszenvedéseinek kuforrása, ha ezen igazság nem ismeretű el.

A közmondás szerint nincs nehezebb a kezdendél. A politikában a kezdés nemcsak a legnehezebb, de lehetetlen.

Mit a francia forradalom elbizakodásában kimondott, hogy a világtörténetet most újra ő kezd meg, azt előbb a utóbb megkísérített mások is. Ifjúság nép, mely századokig viselt bilincset lerázza, szabadságának első öntudatában mindenre képesnek érzé magát, s hány fejedelem, kit a néma hódolat, melylyel körözte minden parancsát fogadé, a mindehatóság úmában ringatózt, lelkesült a gondolatnál, hogy egy egészen új élet kúszónál áll, hogy lerontva a múltnak maradványait, a jövőnek számára egészen új s szélesebb épületnek alapjait rakja le, de a tapasztalás mindig a mindennapi megmutatja, hogy a népeknek ezerévi történetét újra megkezdni nem lehet, s hogy a legnagyobb események, az események láncolatán teljes átalakulás után is feladatunk csak a haladás marad, néha gyorsabb léptekkel, néha egészen megváltozott irányban, de annál, hogy a múlttal szakítanunk lehetne; mert végre is az határozza el minden újabb törvésszerű kiindulási pontját, a etől függ: kimerülve, vagy megújult erővel folytatjuk e pályánkat.

S ha az utolsó 15 évek történetére visszatérünk, nem kell elismernünk, hogy e mindennapi igazság talán soha ily mértékben nem ignoráltatik, hogy soha kormány ily hosszú ideig oly szűk nem tudott ki magának, melyet, ha a történet tapasztalásait figyelembe vesszünk, előre is elárthatunk kelle elismernünk?

Nem szándékunk a magyar alkotmány apológiáját írni. Vannak, kik a hátramaradásnak okát, melyet hazánkban az

anyagi jóllét, a finansziális kifejlődés, sőt a tudomány s művészet körében találunk, ennek tulajdonítják, holott én, s bizonyosan sokan úgy vagyunk meggyőződve, hogy miután nemzetünk annyira szűk az, míg a török járom alatt görnyedett, és Európa nagy részében abszolútus uralkodott, alkotmányával emberi méltóságának érzését tartotta fel, mi alkotmányunknak sokat köszönünk még akkor is, ha az anyagi érdekeinknek csakugyan ártott volna. — De egy-azér nem vitatkozunk erről.

Azon vidékek taglalása nem érdekelünk, melyek az osztrák birodalom ellen emeltek. Tudjuk, a birodalomnak is vannak sok a mindenféle ellenségei, kik annak alakulásában csak az anyagi erőszak s véletlen szerencse eredményét látják a fenállását a szabadság s haladás egyik fő akadályának tekintik; míg mások azt hiszik, hogy a birodalom alakulása a civilizációnak Európában részben nagy szolgálatokat tett, s hogy hatalmának fenntartása, ha az észszerű alapokra állítottuk, Európa e részében a szabadságnak legjobb garantája lehet. — De mellőzzük ezen kérdést is.

Egyes azonban, mind alkotmányunkról, mind az osztrák birodalomról, úgy hiszen, mindenki el fog ismerni, hogy mindkettő régen áll már fen, s hogy mindkettő a történetnek s pedig egy hosszú történetnek eredménye.

Mint az erős cserfa, melynek sudara fölött az évszázadok sokszor változtak, olyan alkotmányunk. Százszor veszté s százszor újra kihajta lombjait, a sebhely körül, melyet nemzedékek előtt a vihar villamosapása törzsen ejtett, erős ágak nőttek ki, egyes száraz galyak közelében, melyeket az első erősebb szél le fog törni, friss hajtásokat találunk, melyeknek csak idő kell, hogy erős ágakká váljanak; s így áll ez alkotmány. Nem tudjuk a napot, melyen kezdődött, nem jelölhetjük ki az időszakot, mely bevégezté; ugyan az mindig s mindig megújuló; nemzetünk egész múltjának műve, s még is mindig bevégeztelen.

Csaknem ugyan ezt mondhatjuk az osztrák birodalomról, mely szintén nem egy bizonyos koroknak, vagy nagy egyéniségnek műve; de a kor szükségai s körülményei szerint terjedve s ismét megszorítva, szüntelen átalakulások között lett végre az, minek azt jelenleg látjuk.

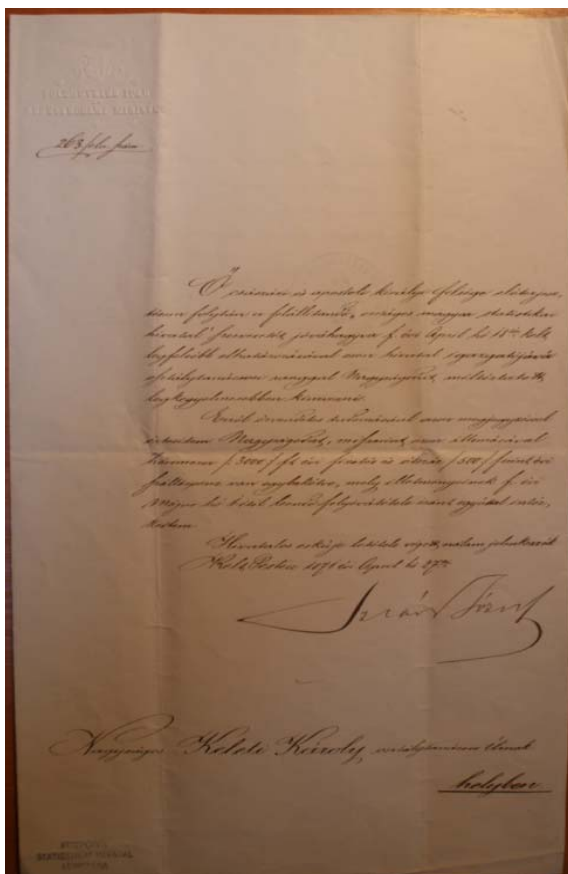
Bármi nagyok voltak az 1848-iki események, bizonyos, hogy azok sem állami létünk alapjait nem rendítették meg, sem azon összeköttetést nem bontották fel, melyben hazánk a történelmi jog folytán az osztrák birodalommal áll, s milliói erkölcsi s jogfogalmi rögtön nem változtathatván, a nemzet azon intézményekhez most is ragaszkodik, melyek alatt századokig fejlődött; miután tehát kétségtelen, hogy a jogegyenlőség elve, mely 1848-ban a régi privilegiumok helyébe lépett, intézményeinkre, s az új alkotmányosság a birodalom lapjánál folében azon összeköttetésre, melyben a birodalommal állunk, tetemes befolyást gyakorolnak; s miután kétségtelen, hogy noha helyzetünk lényegében meg nem változott, a formák, melyekben alkotmányos szabadságunk biztosítottát kerestük, s azok, melyek szerint a birodalom közeggyének kormányán összeköttetett, elválásnak jelenleg többé nem felelnek meg; minden törvényeknek oda kellett volna irányulnia, hogy azon formák találatsanak fel, melyek alatt régi közigazgatási szerkezetünk, melyhez a nemzet ragaszkodik, a jogegyenlőség elvével megegyezzenek s összeköttetést a birodalommal oly módon alapítsanak meg, hogy annak hatalmi állása, nemzeti önállóságunk veszélyeztetése nélkül biztosítva legyen.

Bámulhatjuk-e, ha midőn e helyett százados alkotmányunkat gyökerestől kitépni s az osztrák birodalom egészén

Laptalajdonos: B. RÓTVÓS JOSEF.

Felolós szerkesztő: KELETI KÁROLY.

Politikai hetilap
1. évf. 1. sz.
Pest, 1865. július 3.



Keleti Károly kinevezése az Országos Magyar Statistikai Hivatal igazgatójává
Pest, 1871. április 27. (MNL)

263.

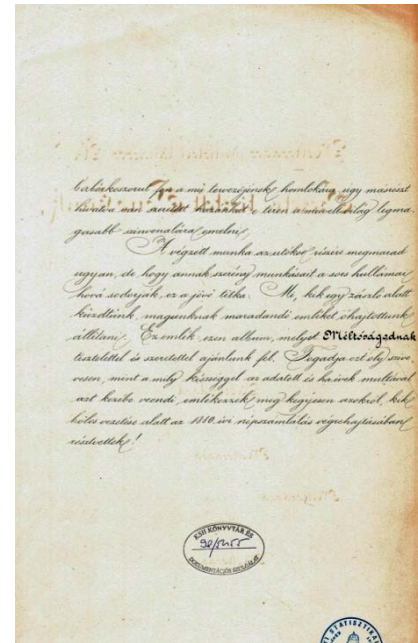
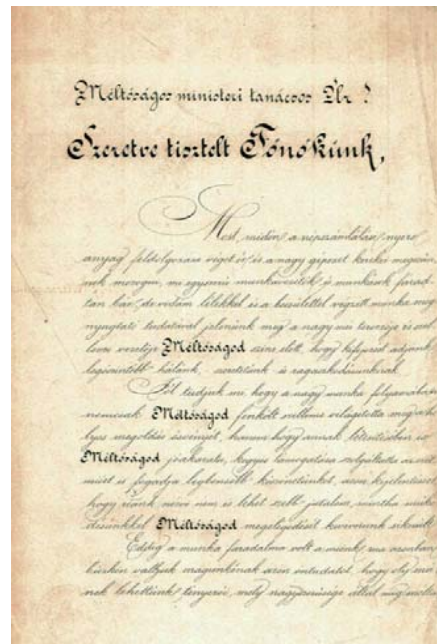
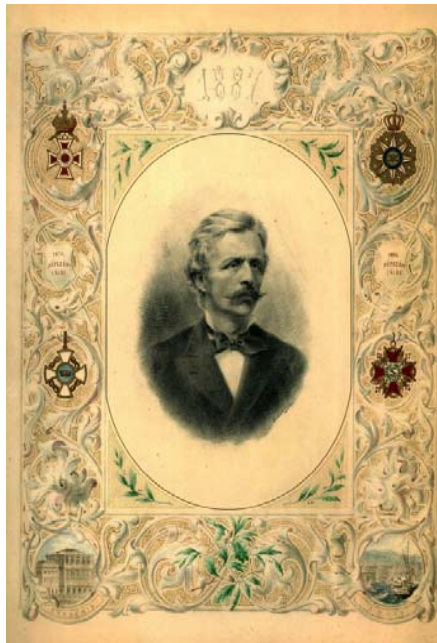
Ő császári és apostoli királyi felsége előterjesztésem folytán a felállítandó „országos magyar statisztikai hivatal” szervezetét jóváhagyva f.évi April hó 18-án kelt legfelsőbb elhatározásával ezen hivatal igazgatójává osztálytanácsosi ranggal Nagyságodat méltóztatott legkegyelmesebben kinevezni.

Erről örömdetes tudomásával azon megjegyzéssel értesítem Nagyságodat, miszerint ezen állomásával háromezer (3000) ft.évi fizetés és ötszáz (500) forint évi szálláspénz van egybekövetve, mely illetményeinek f.évi Május hó 1-étől leendő folyóvátétele iránt egyúttal intézkedtem.

Hivatalos esküje letétele végett nálam jelentkeztek.
Kelt Pesten 1871 évi April hó 27-én

[aláírás]

Nagyságos Keleti Károly osztálytanácsos Úrnak,
Helyben.



Méltóságos miniszeri tanácsos Úr,
Szeretve tisztelt Főnökünk,

Most, midőn a népszámlálási nyersanyag feldolgozása véget ért és a nagy gépezet kerekai megszűnnek mozogni, mi egyszerű munkavezetők és munkások fáradtan bár de vidám lélekkel és a becsülettel végzett munka megnyugtató tudatával jelenünk meg a nagy mű tervezője és szellemi vezetője Méltóságod színe előtt, hogy kifejezést adjunk legőszintébb hálánk, szeretetünk és ragaszkodásunknak.

Jól tudjuk mi hogy a nagy munka folyamába nemcsak Méltóságod fennkölt szelleme világította meg a helyes megoldás ösvényét, hanem hogy annak létesítésében is méltóságod jóakaratu, kegyes támogatása szolgáltatta az erőt, miért is

Keleti Károly munkatársainak Emlékalbuma
Budapest, 1887. (KSH Könyvtár kéziratár)

fogadja legbensőbb köszönetünket azon kijelentéssel, hogy ránk nézve nem is lehet szebb jutalom, mintha működésünkkel Méltóságod meglegedését kivívnunk sikerült.

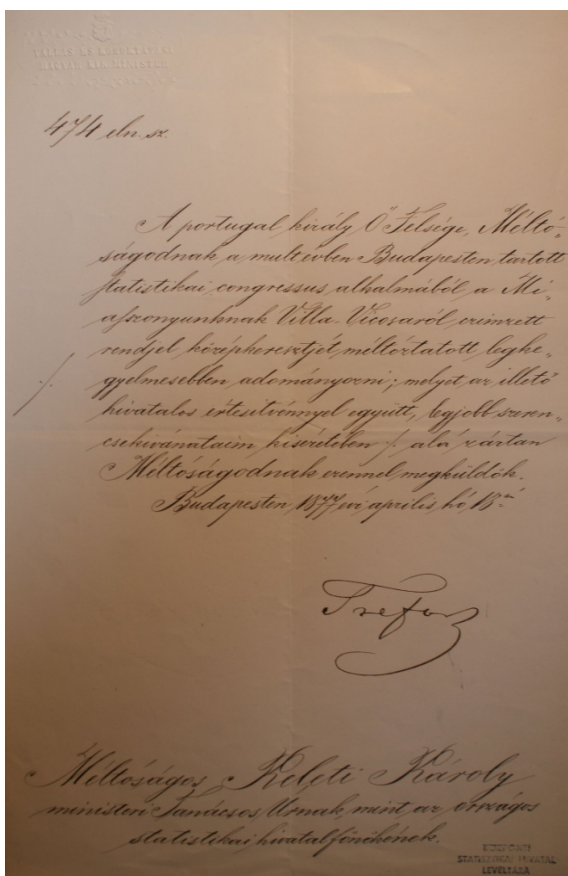
Eddig a munka fáradalma volt a miénk, ma a azonban büszkén valljuk magunkénak azon öntudatot, hogy oly műnek lehettünk tényezői, mely nagyszerűsége által míg méltán babérkoszorút fon a mű tervezőjének homlokára, úgy másrészt hivatva van szeretett hazánkat e téren a művelt világ legmagasabb színvonalára emelni.

A végzett munka az utókor részére megmarad ugyan, de hogy annak szerény munkásait a sors hullámai hová sodorják, ez a jövő titka: Mi, kik ez zászló alatt küzdünk, magunknak maradandó emléket óhajtottunk állítani. Ez emlék: ezen album, melyet Méltóságodnak tisztelettel és szeretettel ajánlunk fel. Fogadja ezt oly szívesen, mint a mily készséggel az adatott és ha évek múltával azt kezébe veendi, emlékezzék meg kegyesen azokról, kik bölcs vezetése alatt az 1880. évi népszámlálás végrehajtásában résztvettek!

„Elődeink emlékezete”

2012. 11. 15-16.

90 éves a Magyar Statisztikai Társaság



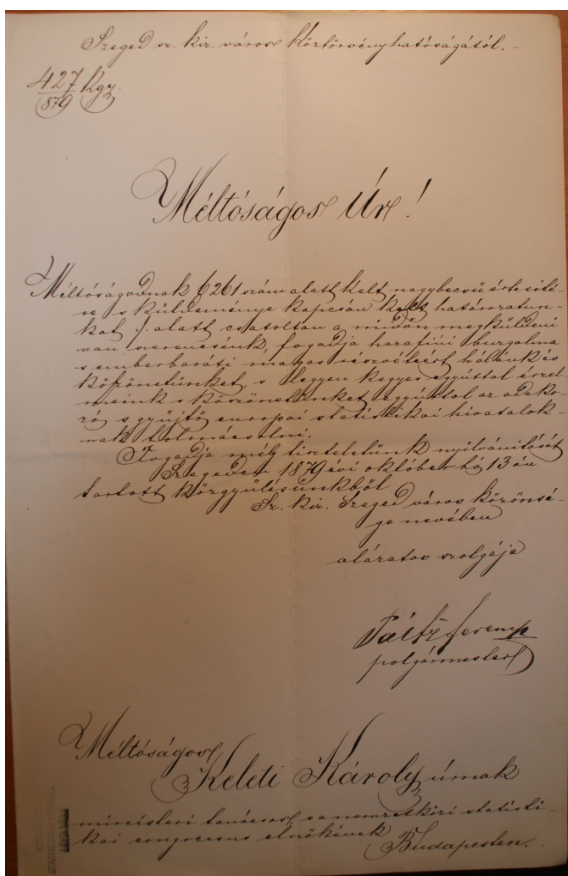
474 eln. sz.

A portugál király Ő Felsége, Méltóságodnak a múlt évben Budapesten tartott statisztikai congressus alkalmából a Miasszonyunknak Villa Vicosaról címzett rendjel középkeresztjét méltóztatott legkegyelmesebben adományozni; melyet az illető hivatalos értesítvénnel együtt legjobb szerencsekívánataim kíséretében ./. alá zártan Méltóságodnak ezennel megküldök.
Budapesten 1877 évi április hó 18-án

Trefort [Ágost miniszter]

Méltóságos Keleti Károly
miniszteri tanácsos Úrnak, mint az országos
statisztikai hivatal főnökének.

A Villa Vicosaról címzett rendjel középkeresztje kitüntetés
Budapest, 1877. április 18. (MNL)



427/897 Kgy.

Szeged sz. kir. Város Köztörvényhatóságától

Méltóságos úr!

Méltóságodnak 6261 szám alatt kelt nagybecsű értesítése s küldeménye kapcsán kelt határozatunkat ./. alatt csatoltan a midőn megküldeni van szerencsénk, fogadja hazafiúi buzgalma s emberbaráti magas részvéteért hálánk és köszönetünket, s legyen kegyes egyúttal érzelmeink s köszönetünket egyúttal az adakozó s gyűjtő európai statisztikai hivataloknak tolmácsolni.

Fogadja mély tiszteletünk nyilvánítását Szegeden 1879 évi október hó 13-án tartott közgyűlésünkben

Sz. kir. Szeged város közönsége nevében

alázatos szolgálja

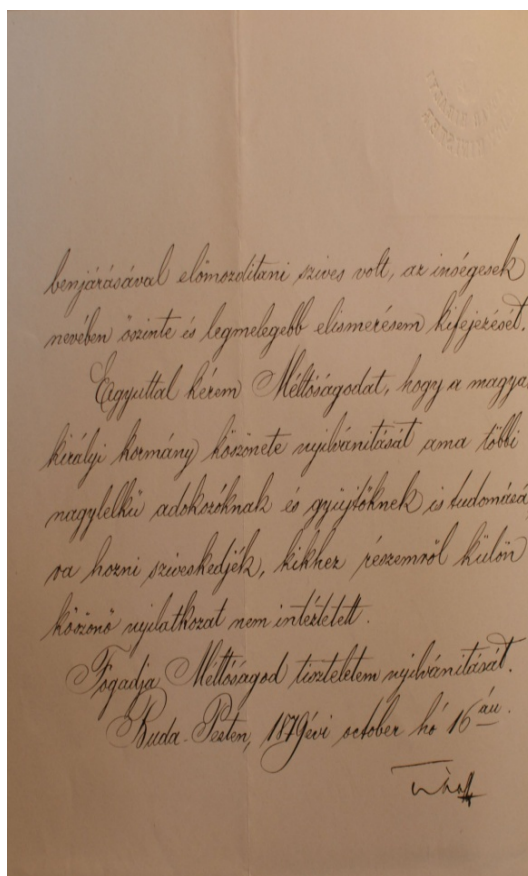
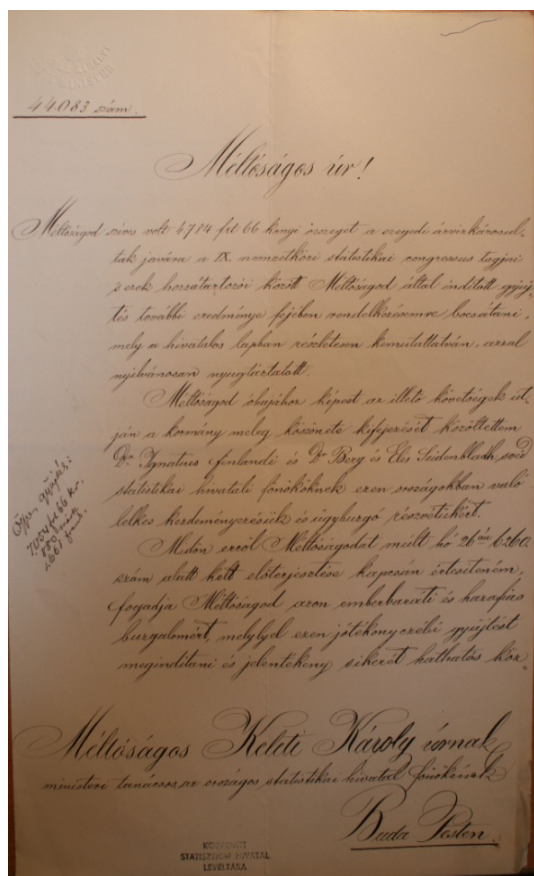
Pálfi Ferencz
polgármester

Méltóságos Keleti Károly úrnak

ministeri tanácsos, s a nemzetközi statisztikai congressus elnökének

Budapesten.

Köszönetnyilvánítás Keleti Károlynak
a szegedi árvízkarosultaknak küldött adományért
Szeged, 1879. október 13. (MNL)



44083 szám

Méltóságos úr!

Méltóságod szíves volt 4,784 frt 66 krnyi összeget a szegedi árvízkárosultak javára a IX. nemzetközi statisztikai congressus tagjai 's ezek hozzátartozói között Méltóságod által indított gyűjtés további eredményei fejében rendelkezésemre bocsátani, mely a hivatalos lapban részletesen kimutatván, azzal nyilvánosan nyugtáztatott.

Méltóságod ohajához képest az illető követségek útján a kormány meleg köszönete kifejezését közöltem Dr. Ignatius finlandi és Dr. Berg és Elis Seidenblach svéd statisztikai hivatali főnököknek ezen országokban való lelkes kezdeményezésük és ügybuzgó részvételükért.

Midőn erről Méltóságodat múlt hó 26-án 6260. szám alatt kelt előterjesztése kapcsán értesíteném, fogadja Méltóságod azon emberbaráti és hazafias buzgalomért, melylyel ezen jótékony célú gyűjtést megindítani és jelentékeny sikerét hathatós közbenjárásával előmozdítani szíves volt, az ínségesek nevében őszinte és legmelegebb elismerésem kifejezését.

Együttal kérem Méltóságodat, hogy a magyar királyi kormány köszönete nyilvánítását ama többi nagylelkű adakozóknak és gyűjtőknek is tudomására hozni szíveskedjék, kikhez részemről külön köszönő nyilatkozatot nem intéztetett.

Fogadja Méltóságod tisztelettem nyilvánítását.

Buda-Pesten, 1879 évi october hó 16-án

[aláírás]

Méltóságos Keleti Károly úrnak
ministeri tanácsos, az országos statisztikai hivatal főnökének

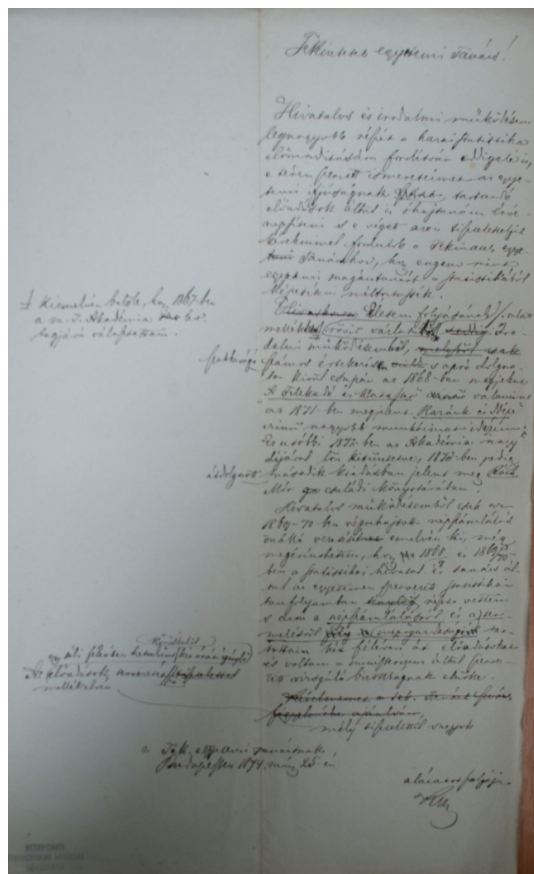
Buda-Pesten.

Köszönetnyilvánítás Keleti Károlynak
a szegedi árvízkárosultaknak küldött adományért
Budapest, 1879. október 16. (MNL)

„Elődeink emlékezete”

2012. 11. 15-16.

90 éves a Magyar Statisztikai Társaság



Keleti Károly egyetemi magántanári
kérelme, 1874. (MNL)

Tekintetes egyetemi Tanács!

Hivatalos és irodalmi működése legnagyobb részét a hazai statisztika előmozdítására fordítván eddigelé is, e téren szerzett ismereteimet az egyetemi ifjúságnak tartandó előadások által is óhajtanám érvényesíteni s e végett azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok a Tekintetes Tanácshoz, hogy engem mint egyetemi magántanárt a statisztikából képesíteni méltóztassék.

Életem folyásának rövid vázlatát alant mellékelem. Irodalmi működésemből szakbavágó számos értekezés s apró dolgozaton kívül csupán az 1868-ban megjelent A telekadó és kataszter valamint az 1871-ben megjelent Hazánk és népe című nagyobb munkáimat idézem. Ez utóbbi 1872-ben az Akadémia nagy díjával lőn kitüntetve, 1873-ban pedig átdolgozott második kiadásban jelent meg Ráth Mór családi könyvtárában.

Hivatalos működésemből csak az 1869–70-ben végrehajtott népszámlálást önálló vezetését emelvén ki, még megérinthesem, hogy 1868 és 1869/70-ben a statisztikai hivatal és tanács által az egyetemen szervezett statisztikai tanfolyamban is részt vettem s azon a népszámlálásról és a mezőgazdasági termelésről tartottam két féléven át előadásokat és voltam a ministerium által szervezett vizsgáló bizottságnak elnöke.

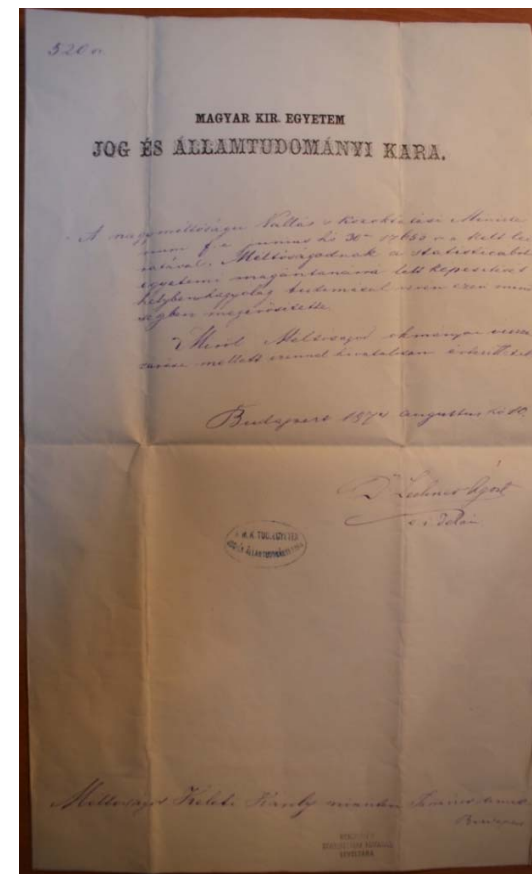
Az egy téli félévben hetenként körülbelül két órát igénylő előadások, tervezetét is mellékelem.

Mély tisztelettel vagyok

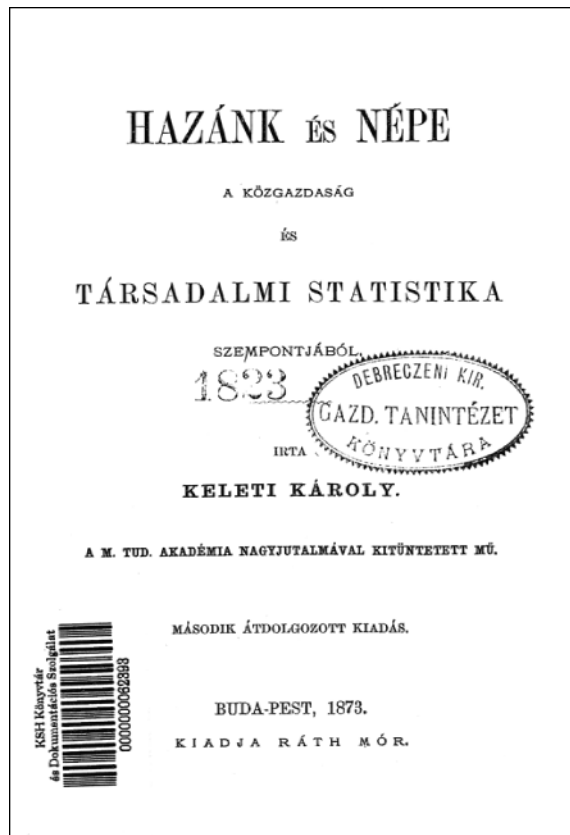
A Tek. Egyetemi tanácsnak alázatos szolgája.

Budapesten, 1874. márc. 25-én

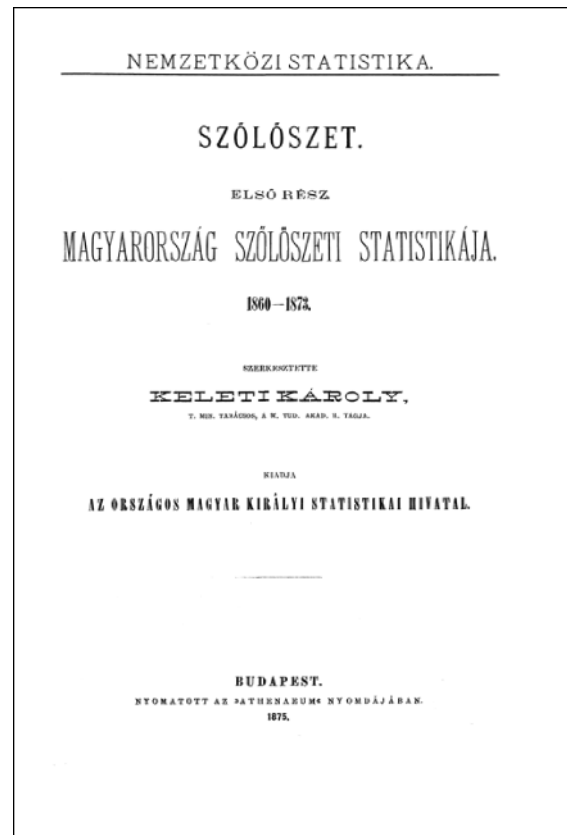
Keleti



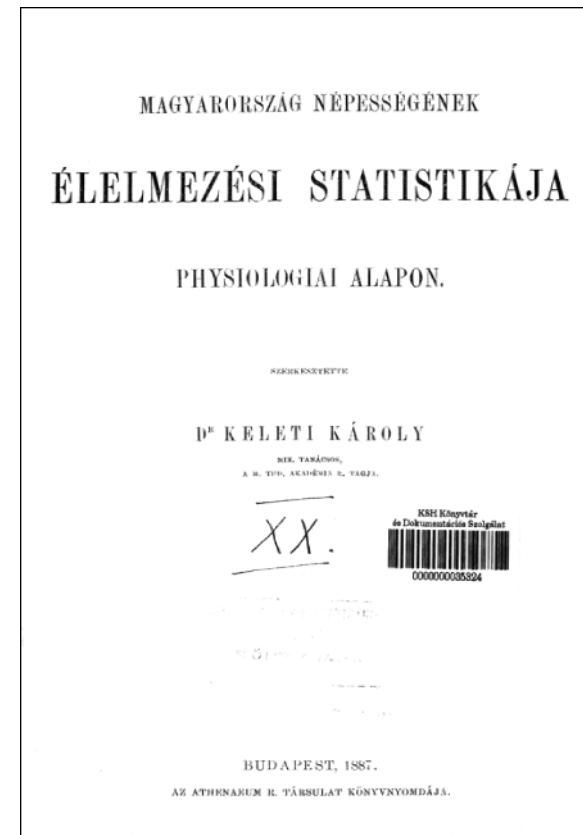
Statisztikai egyetemi magántanári
kinevezése, 1874. (MNL)



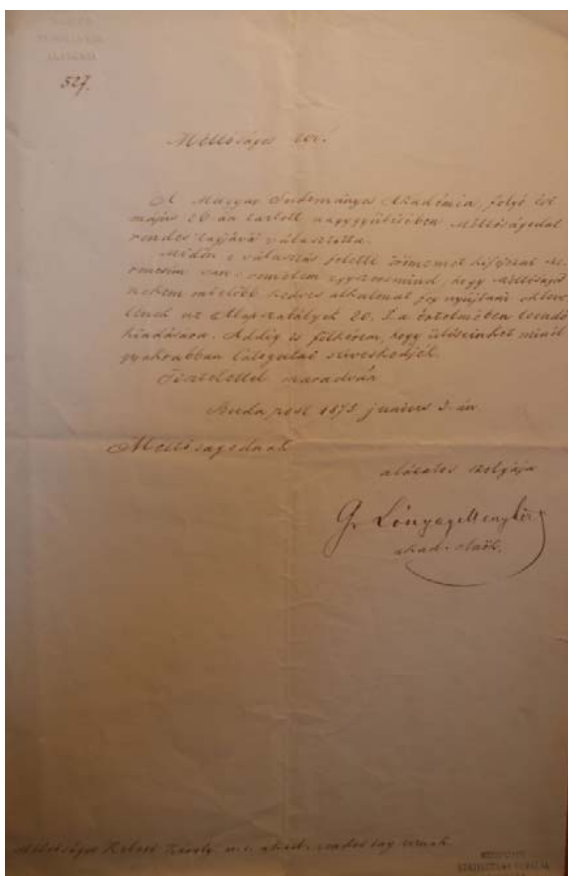
(KSH Könyvtár)



(KSH Könyvtár)



(KSH Könyvtár)



Megválasztása a Magyar Tudományos Akadémia
rendes tagjává
Budapest, 1875. június 3. (MNL)

527.

Méltóságos Úr!

A Magyar Tudományos Akadémia, folyó évi május 26-án tartott nagygyűlésében Méltóságodat rendes tagjává választotta.

Midőn e választás feletti örömemet kifejezni szerencsém van: remélem egyszersmind, hogy méltóságod nekem mielőbb kedves alkalmat fog nyújtani oklevelének az Alapszabályok 20. §-a értelmében leendő kiadására. Addig is fölkérem, hogy üléseinket minél gyakrabban látogatni szíveskedjék.

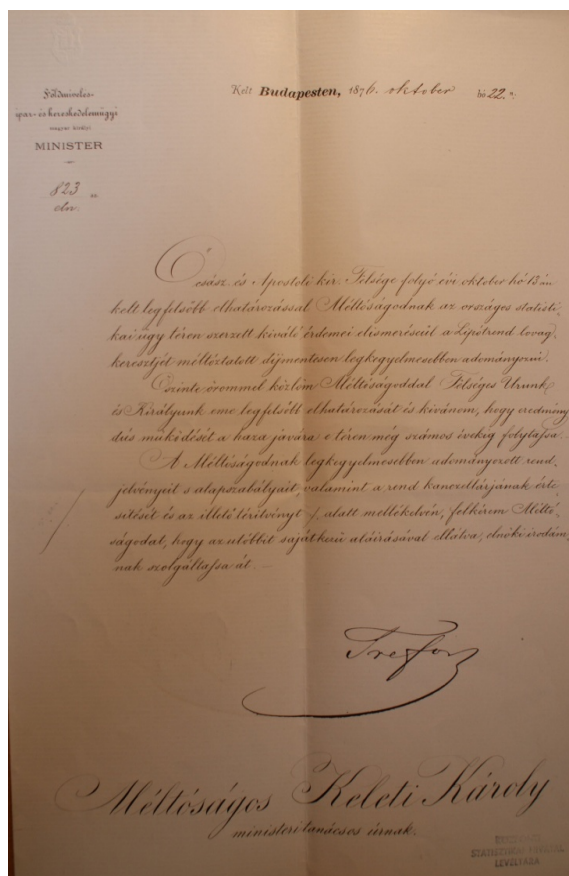
Tisztelettel maradván

Budapest 1875 június 3-án.

Méltóságodnak

alázatos szolgája

Gr. Lónyay Menyhért
akad. elnök.



A Lipót-rend lovagkeresztje adományozása
Budapest, 1876. október 22. (MNL)

823. eln. sz.

Kelt Budapest, 1876. október hó 22-én

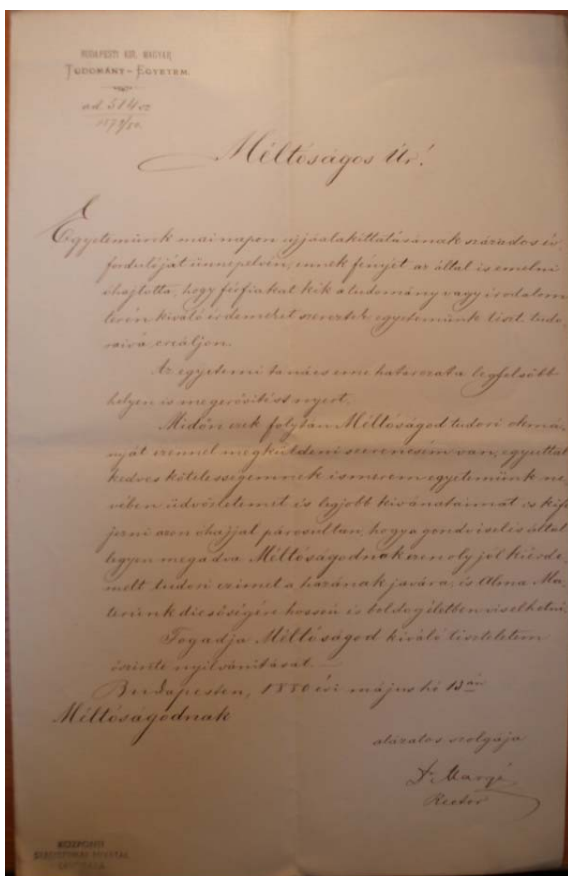
Őcsász. és Apostoli kir. Felsége folyó évi október hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározással Méltóságodnak az országos statisztikai ügy téren szerzett kiváló érdemei elismeréseül a Lipótrend lovagkeresztjét méltóztatott díjmentesen legkegyelmesebben adományozni.

Őszinte örömmel közlöm Méltóságoddal Felséges Urunk és Királyunk eme legfelsőbb elhatározását és kívánom, hogy eredmény dús működését a haza javára e téren még számos évekig folytassa.

A Méltóságodnak legkegyelmesebben adományozott rend jelvényeit s alapszabályait, valamint a rend kanczellárjának értesítését és az illető térítményt ./. alatt mellékelvén felkérem méltóságodat, hogy az utóbbit saját kezű aláírásával ellátva elnöki irodámnak szolgáltassa át.

Trefort [Ágost miniszter]

Méltóságos Keleti Károly miniszteri tanácsos úrnak.



Értesítés Keleti Károly bölcsészettudori
okmányának megküldéséről
Budapest, 1880. május 13. (MNL)

Méltóságos Úr!

Egyetemünk mai napon ujjaalakíttatásának százados évfordulóját ünnepelvén, ennek fényét az által is emelni óhajtotta, hogy férfiakat kik a tudomány vagy irodalom terén kiváló érdemeket szereztek, egyetemünk tiszt. tudosaivá creáljon.

Az egyetemi tanács eme határozata legfelsőbb helyen is megerősítést nyert.

Midőn ezek folytán Méltóságod tudori okmányát ezennel megküldeni szerencsém van, egyuttal kedves kötelességemnek ismerem egyetemünk nevében üdvözleteimet és legjobb kívánataimat is kifejezni azon óhajjal párosultan, hogy a gondviselés által legyen megadva Méltóságodnak ezen oly jól kiérdemelt tudori czímet a hazának javára, és Alma Materünk dicsőségére hosszú és boldog életben viselhetni.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Budapest, 1880 évi május hó 13-án

Méltóságodnak

alázatos szolgálja

Dr. Margó [Tivadar]
Rector



A Magyar Földrajzi Társulat rendes tagja
Pest, 1872. október 1. (MNL)



A Kir. Magyar Természettudományi Társulat rendes tagja
Budapest, 1879. márczius 19. (MNL)

Nagyméltóságú miniszter úr
Kegyelmes uram!

Az általam szolgálataiban töltött közel harminchétfő év után általános egészségi állapotom és testi szervezetem főleg pedig szemem annyira meggyöngült, hogy kötelességeim korábbi hű és pontos teljesítése mind nehezebbé válik reám nézve és nyugdíjazásért való folyamodásra kényszerít.

Az alkotmányos korszak egy negyedszázada alatt teljesített szolgálatom Nagyméltóságod előtt tudva van. Igazolja pedig meghívásomat a földművelési, ipar- és kereskedelmi minisztériumba az 1. alatt bemutatott okirat is, mely szerint 1867. május 27-kén osztálytanácsossá neveztettem ki. Tudva ... az is, hogy az országos statisztikát mint teljesen új szolgálati ágat vezettem be a magyar kormányzat működésébe, azt legjobb tehetségem szerintem fejlesztettem és sikerült azt – természetesen mindig a kormányon levő vezérfiak lelkes és jóakarató támogatása mellett – a leghaladottabb államok hasonló szolgálatával egyenlő magaslatra emelnem, sőt nem egy évben a külföldi szakkörök méltányoló elismerését is kinyernem a magyar statisztika jó hírnevének emelésére. Három népszámlálást vezettem ez idő alatt kielégítő eredményre, és tudományos irodalmunkban is sikerült szakmunkáimmal tisztességes helyet kiküzdenem.

Legfelső helyről nagyon sok elismerésben és kitüntetésben részesültem szolgálatom ideje alatt, és hálásan tekintek vissza azon magas férfiakra, kik törekvéseimet megtisztelt elismerések által támogatni kegyeskedtek.

Nincs azonban talán tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy már 1864-ban léptem az – tiszteletül idecsatolt kinevezési okmány szerint – az akkori cs. kir. kincstár szolgálatába Klette név alatt, melyet 1861-ben hivatalosan magyarosítottam. Ezen szolgálatból 1861-ben, a 2/. alatt csatolt okmány tanúsága szerint, önkénynt léptem ki azon okból, hogy a magyar országgyűlés az adók fizetését törvénytelennek jelentvén ki, akkor viselt hivatalomban ily adók behajtására akartak felhasználni, azt alkotmányos érzelmemmel összeegyeztethetőnek nem tartottam s azért, bár semmi keresetem nem volt s a nyomorral álltam szemben, mégis letettem hivatalomat.

Ezeket Nagyméltóságod kegyes tudomására hozva és a 3/. alatt oly orvosi bizonyítványt mellékelve, mely állításomat látképességem hanyatlása iránt igazolja, azon ...teljes kéressel bátorodom Nagyméltóságodhoz fordulni, hogy nyugdíjaztatásomat elrendelni és a megszakítás előtti szolgálati időmnek beszámíttatását Ő Felségénél kegyelmi úton kieszközölni kegyeskedjék.

Mély tisztelettel

Nagyméltóságú miniszter úrnak
Kegyelmes uramnak
Budapesten 1892. december 8-dikán

aláírója
Dr. Keleti Károly
min. tanácsos

Keleti Károly nyugdíjkérelme
189(?) . december 8. (MNL)

oprágyul az abbí felső törvény
kellenek járni ki, akkor is
akkor is a hivatalomban tartottam, és
abbí kérésre akartam felhasználni
az alkotmányos érzelmemmel
széleskörűen tartottam s abbí, bár
semmi keresetem nem volt s a nyomorral
álltam szemben, mégis lettem hivatalom.

Ezeket Nagyméltóságod kegyes
tudomására hozva és a 3/. alatt oly orvosi
bizonyítványt mellékelve, mely
állításomat látképességem hanyatlása
iránt igazolja, azon ...teljes kéressel
bátorodom Nagyméltóságodhoz
fordulni, hogy a magyar országgyűlés
az adók fizetését törvénytelennek
jelentvén ki, akkor viselt hivatalomban
ily adók behajtására akartak
felhasználni, azt alkotmányos
érzelmemmel összeegyeztethetőnek
nem tartottam s azért, bár semmi
keresetem nem volt s a nyomorral
álltam szemben, mégis lettem
hivatalom.

Mély tisztelettel

Nagyméltóságú miniszter úrnak
Kegyelmes uramnak
Budapesten 1892. december 8-dikán

aláírója
Dr. Keleti Károly
min. tanácsos

Nagyméltóságú miniszter úr kegyelmes uram!

Az állam szolgálatában töltött közel harminchétfő év után általános egészségi állapotom és testi szervezetem főleg pedig szemem annyira meggyöngült, hogy kötelességeim korábbi hű és pontos teljesítése mind nehezebbé válik reám nézve és nyugdíjazásért való folyamodásra kényszerít.

Az alkotmányos korszak egy negyedszázada alatt teljesített szolgálatom Nagyméltóságod előtt tudva van. Igazolja pedig meghívásomat a földművelési, ipar- és kereskedelmi minisztériumba az 1. alatt bemutatott okirat is, mely szerint 1867. május 27-kén osztálytanácsossá neveztettem ki. Tudva ... az is, hogy az országos statisztikát mint teljesen új szolgálati ágat vezettem be a magyar kormányzat működésébe, azt legjobb tehetségem szerintem fejlesztettem és sikerült azt – természetesen mindig a kormányon levő vezérfiak lelkes és jóakarató támogatása mellett – a leghaladottabb államok hasonló szolgálatával egyenlő magaslatra emelnem, sőt nem egy évben a külföldi szakkörök méltányoló elismerését is kinyernem a magyar statisztika jó hírnevének emelésére. Három népszámlálást vezettem ez idő alatt kielégítő eredményre, és tudományos irodalmunkban is sikerült szakmunkáimmal tisztességes helyet kiküzdenem.

Legfelső helyről nagyon sok elismerésben és kitüntetésben részesültem szolgálatom ideje alatt, és hálásan tekintek vissza azon magas férfiakra, kik törekvéseimet megtisztelt elismerések által támogatni kegyeskedtek.

Nincs azonban talán tudomása Nagyméltóságodnak arról, hogy már 1864-ban léptem az – tiszteletül idecsatolt kinevezési okmány szerint – az akkori cs. kir. kincstár szolgálatába Klette név alatt, melyet 1861-ben hivatalosan magyarosítottam. Ezen szolgálatból 1861-ben, a 2/. alatt csatolt okmány tanúsága szerint, önkénynt léptem ki azon okból, hogy a magyar országgyűlés az adók fizetését törvénytelennek jelentvén ki, akkor viselt hivatalomban ily adók behajtására akartak felhasználni, azt alkotmányos érzelmemmel összeegyeztethetőnek nem tartottam s azért, bár semmi keresetem nem volt s a nyomorral álltam szemben, mégis lettem hivatalomat.

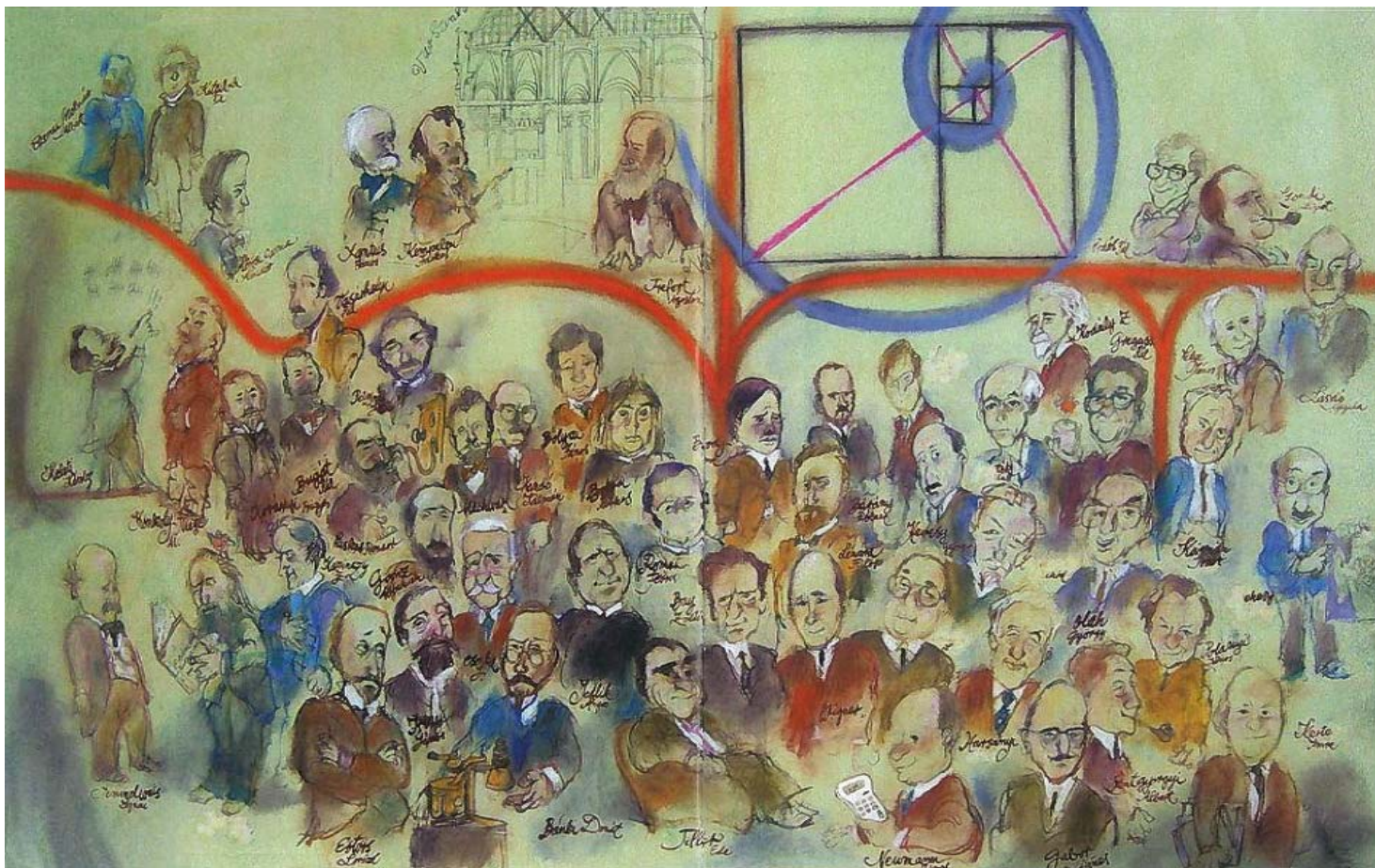
Ezeket Nagyméltóságod kegyes tudomására hozva és a 3/. alatt oly orvosi bizonyítványt mellékelve, mely állításomat látképességem hanyatlása iránt igazolja, azon ...teljes kéressel bátorodom Nagyméltóságodhoz fordulni, hogy nyugdíjaztatásomat elrendelni és a megszakítás előtti szolgálati időmnek beszámíttatását Ő Felségénél kegyelmi úton kieszközölni kegyeskedjék.

Mély tisztelettel

Nagyméltóságú miniszter úrnak
Kegyelmes uramnak
Budapesten 1892. december 8-dikán

Alázatos szolgálója

Dr. Keleti Károly
min. tanácsos



Sajdik Ferenc: Magyar tudósok (MNM)

Irodalomjegyzék:

Magyar Országos Levéltár. XXXII-23-j-12. 86. doboz Keleti Károlyra (1833-1892) vonatkozó iratok

Politikai Hetilap. 1865. 1. évf. 1. sz.

Vasárnapi Újság. 1871. 18. évf. 20. sz.

Keleti Károly köszöntése. 1887. KSH Könyvtár. Kézirattár VA0124

Vasárnapi Újság. 1892. 39. évf. 32. sz.

Jekelfalussy József: Emlékbeszéd Keleti Károly fölött. = Emlékbeszédek a M.T. Akadémia tagjairól. Szerk. a főtktár. VII. köt. Bp. 1893.

Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái. 5. köt. Bp. 1894.

Bokor Gusztáv: A Magyar hivatalos statisztika fejlődése és szervezete. Bp. Országos M. Kir. Statisztikai Hivatal, 1896.

Bene László – Láng Imre: Keleti Károly. = Statisztikai Szemle. 1954. 10. sz.

A magyar sajtó története. 1705-1892. I.-II. Akadémia Kiadó. Bp. 1979-1985.Bp.

Thirring Lajos: Az 1869-1980. évi népszámlálások története és jellemzői. 1. rész (1869-1910). Bp. KSH. 1983.

Magyar agrártörténeti életrajzok. 2. köt. Szerk. Für Lajos, Pintér János. Bp. 1988.

Magyar Tudáslexikon A-tól Zs-ig. Főszerk. Nagy Ferenc. Bp. 1997.

Kernács Gabriella: Sajdik. Bp. Holnap K. 2006. Sajdik Ferenc: Magyar tudósok [festmény]

Nemzeti évfordulóink. Bp. Balassi Intézet, 2008.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Dr. Nemes Erzsébet

főigazgató

KSH Könyvtár

1024 Budapest, Keleti Károly u. 5.

Tel: +36-1-345-6104

E-mail: Erzsebet.Nemes@ksh.hu